

17.11.2015

POL-2015-15323

Jakelun mukaan

E 60/2015 vp; Eduskunnan hallintovaliokunnan lausuntopyyntö 13.11.2015

Asiantuntijalausunto asiassa E 60/2015 vp Valtioneuvoston selvitys; Asedirektiivin muuttaminen

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt Helsingin poliisilaitokselta kirjallista asiantuntijalausuntoa asedirektiivin muuttamista koskevassa asiassa muun muassa terrorismin torjunnan ja nettikaupan osalta.

EU:n komissio tulee esittämään:

- 1) Sarjatuliaseiden (A- luokka) kieltämistä yksityishenkilöiltä kokonaan. Kielto koskisi myös sarjatuliaseiden deaktivoituja versioita.
- 2) Rynnäkkökiväärien ja konepistoolien puoliautomaattiversioiden (itselataava kertatuli) siirtämistä direktiivin A-luokkaan, johon kuuluville aseille voidaan direktiivin nykyisten säännösten mukaan antaa lupia vain erittäin rajoitetuin perustein. Rajaus koskisi puoliautomaattiaseista vain sellaisia, jotka toimintatapaa lukuun ottamatta vastaavat sarjatuliaseita.
- 3) Aseiden nettikaupan rajoittamista yksityishenkilöiltä.

Terrorismin torjunnan yhtenä keinona on ampuma-aseiden saatavuuden vaikeuttaminen. Erityisesti sotilaskäyttöön tarkoitetut aseet ovat tulivoimaisia, tehokkaita ja kokonsa puolesta erityisen sopivia terroristisiin tarkoituksiin. Helsingin poliisilaitos katsoo, että tämän tyyppisten aseiden saatavuuden rajoittaminen on lähtökohtaisesti kannatettavaa. Asedirektiiviin suunnitelluista muutoksista Helsingin poliisilaitos toteaa seuraavasti:

Sarjatuliaseiden kieltäminen yksityishenkilöiltä

Sarjatuliaseiden sekä niiden deaktivoitujen versioiden kieltäminen yksityishenkilöiltä on perusteltua ja kannatettavaa. Voimassa olevan ampumaselain mukaan hankkimis- ja hallussapitolupa sarjatuliaseeseen voidaan antaa vain näytöstä, kuvausta tai muuta vastaavaa esitystä taikka museossa tai kokoelmassa pitämistä varten. Käytännössä sarjatuliaseita on ainoastaan asekeräilijöillä, museoissa sekä erällä elokuva/kuvaustoimintaa harjoittavalla yhteisöllä. Sarjatuliaseita koskevan kiellon vaikutus Suomessa verraten pienen väestönosan harrastukseen.

Deaktivoituja sarjatuliaseita arvioidaan olevan Suomessa joitakin tuhansia. Tälläkin hetkellä Suomessa on yksityishenkilöillä hallussaan deaktivoituja rekisteröimättömiä aseita, joiden toimintakuntoiseksi saattaminen on mahdollista ilman erityistä ammattitaitoa ja erityisvälineitä. Ampumaselain säännökset eivät koske deaktivoituja aseita, joten ne voivat päätyä ja niitä on myös päätynyt rikoksia tekevien henkilöiden haltuun. Deaktivoi-

tistandardien yhdenmukaistamisen uskotaan parantavan tilannetta. Helsingin poliisilaitos pitää kannatettavana sarjatuliaseiden deaktivoitujenkin versioiden kieltämistä. Helsingin poliisilaitos toteaa lisäksi, että deaktivoitujen sarjatuliaseet ja deaktivoitujen aseet ylipäänsä tulisi saattaa rekisteröintivollisuuden piiriin, jolloin mm. deaktivoitujen aseesta reaktivoitujen ampuma-aseen jäljittäminen olisi mahdollista.

Eräiden puoliautomaattiaseseiden siirtäminen direktiivin A-luokkaan

Asedirektiiviä esitetään muutettavaksi myös siten, että rynnäkkökiväärien ja konepistoolien puoliautomaattiversiot (itselataava kertatuli) siirrettäisiin direktiivin A-luokkaan, johon kuuluville aseille voidaan direktiivin nykyisten säännösten mukaan antaa lupia vain erittäin rajoitetuin perustein.

Direktiivissä tarkoitetuista aseista Helsingin poliisilaitos toteaa, että muutoksen tavoitteena lienee rajoittaa nimenomaan puoliautomaattiaseseita, jotka toimintatapaa lukuun ottamatta vastaavat sarjatuliaseita. Käytännössä nämä olisivat sotilaskäyttöön suunniteltujen sarjatuliaseiden puoliautomaattiversioita. Tämän kaltaiset puoliautomaattiset aseet ovat toimintatavasta riippumatta erittäin tulivoimaisia ja tehokkaita. Väärän henkilön hallussa ase on äärimmäisen vaarallinen niin puoliautomaatti- kuin sarjatulitoimisekin. Puoliautomaattiversioiden muuttaminen sarjatulitoimiseksi on myös mahdollista.

Suomessa lienee joitakin tuhansia direktiivissä tarkoitettuja rynnäkkökiväärien ja konepistoolien puoliautomaattiversioita. Aktiivisessa harrastuskäytössä olevien aseiden määrä on kuitenkin aseiden kokonaisuudessaan pienempi. Siten asedirektiivin muutos vaikuttaisi lopulta melko pieneen harrastajakuntaan. Metsästyskäyttöön tämänkaltaisille aseille ei lähtökohtaisesti anneta hankkimislupaa. Metsästyksessä käytetään tosin puoliautomaattiaseseita, mutta nämä ovat yleensä nimenomaan metsästyskäyttöön suunniteltuja aseita.

Helsingin poliisilaitoksen käsityksen mukaan esitetyllä muutoksella ei arvioida olevan kovin suurta konkreettista vaikutusta terrorismintorjuntaan Suomessa. Poliisin tiedossa on joitakin rikostapauksia, missä on käytetty alun perin sotilaskäyttöön suunnitellun aseiden siviiliversiota, mutta terroristisessa tarkoituksessa tämän kaltaisia Suomessa liikkeelle laskettuja aseita ei tiedetä käytetyn.

Helsingin poliisilaitos katsoo, että nykyisessä tilanteessa on perusteltua pyrkiä rajoittamaan ampuma-aseiden saatavuutta. Liikkeellä olevien ampuma-aseiden määrä korreloi aseilla tehtyjen rikosten määrää. Etenkin tulivoimaisten ja tehokkaiden ampuma-aseiden saatavuutta tulee pyrkiä rajoittamaan siitä huolimatta, että toimenpiteet saattavat vaikeuttaa toimintaa eräiden ampumaharrastuslajien parissa. Muutoksella tavoiteltavaa hyötyä on pidettävä huomattavasti arvokkaampana kuin siitä mahdollisesti aiheutuva haitta verraten pienen kansanosan harrastustoiminnalle.

Helsingin poliisilaitos toteaa lisäksi, että ehdotettu asedirektiivin muutos on suunniteltu koskevan yksityishenkilöitä, jolloin yhteisöt voivat jatkossakin hankkia tämänkaltaisia aseita ja mahdollistaa harrastustoiminnan yhteisön puitteissa. Direktiivin muutos ei siis lopulta merkitse esimerkiksi sovelletun

reserviläisammunnan tai practical -ammunnan kiväärilajien täydellistä lop-
pumista.

Metsästysharrastuksen osalta Helsingin poliisilaitos toteaa, että direktiivin
muutosehdotusta tulisi pyrkiä muuttamaan siten, ettei rajoitus koskisi met-
sästyskäyttöön suunniteltuja puoliautomaattikivääreitä.

Aseiden nettikaupan kieltäminen

Internetissä tai muuten etäkauppana tapahuvassa ampuma-aseiden myyn-
nissä sekä ostamisessa on aseturvallisuuden kannalta ongelmallista osta-
jan/myyjän tunnistaminen ja tarvittavien lupa-asiakirjojen aitouden varmis-
taminen. Erityisen ongelmalliseksi netissä tapahtuva asekauppa lienee vii-
meistään siinä tilanteessa, kun asekauppaa käydään toisessa valtiossa
olevan henkilön kanssa.

Helsingin poliisilaitos katsoo aseiden nettikaupan kieltämisen tai rajoittami-
sen olevan perusteltua. Täydellinen kieltäminen saattaa jossakin määrin
vaikeuttaa esimerkiksi kaukana taajamista asuvien henkilöiden metsäs-
tysharrastusta, mutta ei kuitenkaan estä harrastusta kokonaan.

Poliisipäällikkö
Poliisikomentaja

Lasse Aapio

Ylikomisario

Vesa Hietala

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Aspo-asianhallintajärjestelmässä.
Helsingin poliisilaitos 17.11.2015 klo 13.48. Allekirjoituksen oikeellisuuden
voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

Eduskunta, Hallintovaliokunta

Tiedoksi

Apulaispoliisipäällikkö Ilkka Koskimäki
Helsingin poliisilaitos, Esikunta